

MEMO

Van Chris van Benschop
Aan De gemeenteraad
Datum
Zaaknummer
Betreft Technische brief ter voorbereiding op de Beeldvormende
Commissievergadering Jaarverslag Leerplicht en doorkijk visie VO
op 23 mei 2023

Aanleiding

De taken die uit de Leerplichtwet voortvloeien, worden uitgevoerd door het team Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten, onderdeel van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. Het Dagelijks Bestuur (DB) van deze GR stelt jaarlijks een verslag samen met de regionale cijfers van schoolverzuim en -uitval.

In de Leerplichtwet is bepaald dat het college van B&W de gemeenteraad jaarlijks inlicht over het gevoerde beleid en de resultaten van de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht. Deze inlichting vindt plaats door het aanbieden van het Jaarverslag Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten.

Naast het jaarverslag over de verzuimcijfers en vroegtijdige schoolverlaters krijgt u tijdens de bijeenkomst ook een doorkijk op de visie voor voortgezet onderwijs. De uitgewerkte visie wordt op een later moment geagendeerd.

In deze brief lichten wij de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partners toe. Al deze inzet is er op gericht om thuiszitters te voorkomen en terug te dringen en dat er passend en inclusiever onderwijs gerealiseerd wordt.

Wat is passend onderwijs?

Sommige kinderen en jongeren hebben op school extra hulp nodig. Soms is er meer nodig dan de school kan bieden en moet het kind of de jongere naar een andere school in de regio. Dat kan een reguliere school zijn of een school voor speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Elk kind en elke jongere met een ondersteuningsbehoefte moet in de regio waar hij of zij woont, onderwijs krijgen dat bij hem of haar past. Dat heet passend onderwijs. Scholen moeten er voor zorgen dat een kind hulp krijgt op school, of hulp krijgt op een passende andere plek. Dat is geregeld met de zorgplicht passend onderwijs.

Wat betekent hulp en ondersteuning op school?

Elke school geeft hulp aan kinderen die dat nodig hebben. Dat noemen we de basisondersteuning. Dit is de ondersteuning die op elke (reguliere) school binnen Dordrecht beschikbaar is. Deze ondersteuning is bedoeld voor alle leerlingen. Voor de meeste kinderen is de basisondersteuning voldoende om de schoolloopbaan goed te doorlopen. Wat de school precies voor basisondersteuning geeft, staat in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Als een kind méér hulp nodig heeft, noem je dat extra ondersteuning. Elke school krijgt vanuit het Rijk (ministerie van OCW) een vaste som geld voor het onderwijs aan een kind.

Wat is de rol van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV) Dordrecht?

Scholen (schoolbesturen) voor regulier (primair en voortgezet) onderwijs, speciaal basis onderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so) werken in een bepaald gebied samen om te zorgen voor passend onderwijs. In Dordrecht is dit het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV) Dordrecht.

Datum
Zaaknummer

Het SWV zorgt er voor dat ieder kind dat dit nodig heeft, extra hulp krijgt of naar een speciale school kan gaan. De scholen binnen het SWV spreken samen af hoe ze dit regelen. Deze afspraken staan in het [ondersteuningsplan](#).

Het voorkomen en terugdringen van (verzuim en) thuiszitters en het realiseren van passend en inclusiever onderwijs, vormen de kernopdracht van het SWV, zoals verwoord in het ondersteuningsplan. Het realiseren van deze doelstellingen vraagt om een stevige basis voor het bieden van een passende onderwijsplek voor elk kind/jongere. Dat begint met een goed beeld van ondersteuningsmogelijkheden van de scholen. Van alle scholen verwacht het SWV dat zij tenminste voldoen aan het gezamenlijk vastgestelde niveau van basisondersteuning.

De vaste inzet van aanvullende expertise in een school draagt bij aan het voorkomen van (zwaardere) onderwijsondersteunings-, maar ook jeugdhulpbehoeften. Waar nodig ondersteunt het SWV scholen bij het realiseren van een stevige basis en dekkend onderwijsaanbod. Het SWV biedt extra ondersteuning (aanvullende expertise, boven het niveau van basisondersteuning) door middel van een personele bijdrage aan het ondersteuningsteam op de reguliere scholen. Een gedragswetenschapper (GW-er) of begeleider passend onderwijs (BPO-er) maakt vast onderdeel uit van dit ondersteuningsteam. Er kan ook specifieke expertise naar de scholen gebracht worden, tijdelijk, maar zo lang als nodig.

Voor individuele leerlingen of een groep leerlingen met zeer specifieke en/of complexe ondersteuningsbehoeften worden door het SWV arrangementen en/of een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis) onderwijs of (voortgezet) speciaal onderwijs toegekend.

Vanuit het Rijk (ministerie van OCW) krijgt elk SWV geld voor extra ondersteuning. Dit wordt verdeeld over de scholen binnen de regio van het SWV.

Wat is de rol van de gemeente Dordrecht t.a.v. preventie en vroegsignalering?

De gemeente Dordrecht werkt aan gelijke kansen op goed onderwijs voor de jeugd. We zetten in op preventie en vroegsignalering. 'Preventie en zorg' is één van de drie pijlers van de Dordtse onderwijsvisie voor het primair onderwijs. We zetten in op meer samenwerking rondom vroegsignalering op de belangrijke vindplaatsen en op samenwerking in het bieden van passende ondersteuning. De ambitie voor een integrale aanpak binnen de jeugdhulp en het onderwijs staat centraal. Ook zet de gemeente met het 'Dordtse Leerprogramma' een stevige aanpak neer voor het verminderen van achterstanden in het primair onderwijs, zodat elk kind de kans krijgt om eruit te halen wat erin zit.

Voor het voortgezet onderwijs worden voorbereidingen getroffen om ook een Dordtse Onderwijsvisie te ontwikkelen. Het SWV is daarin kartrekker voor het speerpunt preventie en zorg. Met het programma 'Glansrijke toekomst voor Dordtse jongeren' helpt de gemeente jongeren hun veerkracht te vergroten, hen voor te bereiden op een maatschappij en arbeidsmarkt die blijvend verandert.

Wat is de rol van Leerplicht & Voortijdig Schoolverlaten (LVS)?

De taken die uit de Leerplichtwet voortvloeien, worden uitgevoerd door het team Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten, onderdeel van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid.

In de leerplichtwet staat beschreven dat school verplicht is om verzuim te melden als
1) een leerling 16 uur lessen afwezig is geweest in een periode van 4 weken en
2) 9 keer te laat gekomen is in de lessen

LVS ZHZ beschermt het recht op onderwijs voor alle kinderen en draagt er zorg voor dat zoveel mogelijk jongeren, die daartoe in staat zijn, het onderwijs met een startkwalificatie verlaten. Dat doet LVS ZHZ door het houden van toezicht op naleving van de Leerplichtwet en door voortijdig schoolverlaters te ondersteunen en te begeleiden naar onderwijs, arbeidsmarkt of de meest passende plek in de samenleving.

Datum
Zaaknummer

Recente cijfers laten een toename zien van verzuim en voortijdig schoolverlaters, waarop besloten is eenmalig 4,6 fte extra capaciteit in te zetten voor Leerplicht op regionaal niveau. Tegelijkertijd onderzoekt Leerplicht wat de oorzaken zijn van de toename en wat er nodig is op de langere termijn.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is een samenwerkingsverband en wordt regionaal gefinancierd door de gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid.

Preventie met Gezag

Sinds de zomer van 2022 is Dordrecht met stedelijk focusgebied Dordt West toetreden tot het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Net als de andere stedelijke focusgebieden in het land is Dordt West een gebied waar de leefbaarheid en veiligheid ernstig te wensen overlaat en waar (jonge) bewoners minder kans hebben om veilig, gezond en kansrijk op te groeien en het risico lopen af te glijden in de (drugs)criminaliteit.

Schoolverzuim is een belangrijke risicofactor voor grensoverschrijdend en crimineel gedrag. In de probleemanalyse komt duidelijk naar voren dat de cijfers in Dordt West zorgwekkend zijn. Om onderwijsdeelname en aanwezigheid op school stevig te ondersteunen in de wijken van Dordt West is aandacht voor het voorkomen van schoolverzuim en schooluitval een essentiële bouwsteen. Hiertoe is intensiveren van de uitvoering van de leerplichtfunctie hard nodig. Daarom is in de aanvraag 2,8 fte gevraagd voor de stevige rol van Leerplicht in Dordt West. Voor het zomerreces wordt duidelijk of de aanvraag wordt gehonoreerd. U wordt hierover apart geïnformeerd.

Wat is de rol van Dordrecht Sociaal?

Sinds 1 januari 2023 is er in Dordrecht een nieuwe samenwerking voor alle Dordtenaren, van -9 maanden tot 100+ jaar. Buurtwerk Dordrecht, R-Newt Jongerenwerk en het Sociaal Wijkteam Dordrecht bundelen hun krachten onder de naam 'Dordrecht Sociaal'. Deze samenwerking richt zich op een aanpak waarbij Dordtenaren sneller en beter ondersteund kunnen worden, wat de (hulp)vraag ook is. Samen aan de slag met meer preventie en vroegsignalering voor een sterke, veerkrachtige Dordtse samenleving. Schoolmaatschappelijk werkers, jongerenwerkers en andere professionals die vanuit Dordrecht Sociaal werken, gaan nog meer samenwerken. Ze zijn present en nog beter zichtbaar op o.a. de scholen (verbinding met ondersteuningsteams), de wijkcentra en in de Dordtse wijken. Dordrecht Sociaal wordt gefinancierd door de gemeente Dordrecht.

Expertiseteam Zorg & Onderwijs - terugdringen en voorkomen van thuiszitters

Het SWV Dordrecht en Dordrecht Sociaal hebben een samenwerkingswijze ontwikkeld, die er op gericht is om het aantal thuiszitters terug te dringen en te voorkomen. Het is de opvolging en doorontwikkeling van (voorheen) het Integraal Loket.

Het team richt zich primair op jeugdigen binnen het primair en voortgezet onderwijs, in regulier en gespecialiseerd onderwijs die groot risico lopen op thuiszitten. Deze dreigende thuiszitters worden door dit team gedefinieerd als: 'Jeugdigen van 4-18 jaar die gedurende 3 maanden niet 5 dagen in de week naar school kunnen'. De samenwerking binnen het EZO staat als verbinding tussen de twee werelden van zorg en onderwijs. Het EZO kenmerkt zich onder andere als een adviestafel: de plek waar men zich buigt over casuïstiek en adviseert aan de betrokken partijen. Gezamenlijk realiseren zok een centraal en integraal (onderwijs en jeugdhulp) plan voor de jeugdige.

Deze thuiszittersaanpak - het breed uitwisselen van expertise - moet in de eerste plaats leiden tot een daling van het aantal thuiszitters én tevens tot een aanpak met een preventief karakter. Hier haakt ook LVS bij aan.

Bronnen:

Datum

Zaaknummer

<https://swvdordrecht.nl/wp-content/uploads/Passend-onderwijs-PO.pdf>

<https://swvdordrecht.nl/wp-content/uploads/Passend-onderwijs-VO.pdf>

<https://swvdordrecht.nl/wp-content/uploads/OSP-SWV-Dordrecht-2022-2026-2.pdf>

<https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/onze-diensten/leerplicht>

<https://www.lvszhz.nl/kinderen-5-18>